

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a **alperesi jogtanácsos neve** jogtanácsos és **alperesi jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 2. napján kelt 33.P.25.534/2015/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes által a felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 400.000 (négy százezer) forint és kamataira leszállítja.

A peres felek az első- és másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 70.000 (hetvenezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A fennmaradó 70.000 (hetvenezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2013. október 23-án a ... nagygyűlésén, mint rendező volt jelen, majd részt vett egy vonulósos politikai demonstráción is.

A rendezvényről élő adásban jelentkezett be a horvát ... Televízió 18 óra 20 perckor. Az élő tudósítás során a közvetítés riporterét a felperes többször bekiabálásokkal megzavarta olyan módon, hogy a kamera látószögébe behajolva „Vesszen Trianon” és „Pozsony a magyaroké” felkiáltást tett, eközben a kezében tartott, középen ... fejét ábrázoló matricát a riporter mellé hajolva a kamerának megmutatta.

Az operatőr és a felperes között nézeteltérés keletkezett, melyre figyelemmel az alperes helyszínen tartózkodó tagjai a felperest igazoltatták, majd előállították és közel 48 órán át, bíróság elé állításáig fogva tartották.

A garázdaság miatt indult eljárásban a felperest a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.V.33.386/2013/3-I. számú ítéletével felmentette, mely ítéletet a Fővárosi Törvényszék a 27.Bf.V.5.445/2014/4. számú végzésével helyben hagyott.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát azzal, hogy őt 2013. október 23-án jogellenesen elfogta és előállította, és vele szemben két napon át jogellenesen foganatosított őrizetet. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze 1.000.000 forint összegű nem vagyoni kár, valamint járulékai és perköltség

megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes megalapozottan volt gyanúsítható azzal, hogy 2013. október 23-án kihívóan, közösségellenes és erőszakos magatartást tanúsított, amikor a ... nyilvános rendezvényén, az ott élő adásban a helyszínen riportot adó televízió stábját több alkalommal megzavarta, a kamerába két alkalommal bemutatott egy-egy feliratot tartalmazó papírlapot, illetve a harmadik alkalommal beállt a képbe miközben emelkedett hangon beszélt a stábtagnakhoz. Álláspontja szerint a felperes cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban riadalmat és megbotránkozást keltsen, ezért jogszerű volt az alperes intézkedése.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adva megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2013. október 23-án a felperest 2013. október 23-án 18 óra 20 perctől 2013. október 25-én 18 óráig jogellenesen előállította és őrizetben tartotta, megsértette a felperes személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forintot és ennek 2013. október 26-tól a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 190.500 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a 60.000 forint eljárási illeték az Állam terhén marad.

A per eldöntése szempontjából releváns jogszabályként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1), 76. §, 84. § (1) bekezdését, a 339. § (1) és a 349. §, valamint a 355. § (1) bekezdését ismertette, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 13. § (1) bekezdését.

Összefoglalta a perben kihallgatott ... és ... tanúk vallomását, melyekre tekintettel vizsgálta a jogalapot. Ennek során azt állapította meg, hogy a tanúként kihallgatott alperesi alkalmazottak, nem megfelelően mérték fel 2013. október 23-án a helyzetet, figyelemmel arra, hogy mind a büntetőeljárás során, mind jelen perbeli meghallgatásuk során ellentmondóan nyilatkoztak. Utalt arra, hogy ... már arra sem emlékezett, hogy volt-e lökdösődés a stáb, illetve a felperes között, míg ... arra emlékezett, hogy a mikrofont tartó ember, tehát a riportert vonatkozásában valósult meg először a lökdösődés a felperes részéről, holott ezt a büntetőeljárásban teljesen kizárták, arra nézve senki nem tett vallomást olyan tartalommal, hogy a riportert bárki is lökdöste volna.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglaltak nem jelentik azt, hogy a rendőrség alkalmazottai nem kötelesek megfelelően felmérni a helyzetet az intézkedés előtt, tehát nincs minden esetben intézkedési kötelezettségük. Ez ugyanis nem szolgálhat arra, hogy utóbb a téves vagy jogszerűtlen intézkedést ezzel tegyék jogszerűvé. Nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, amely szerint ez a típusú intézkedés, természetéből fakadóan a személyiségi jogok korlátozásával együtt jár, ezért még akkor sem válik jogsértővé, ha utóbb a szabálysértési, büntető jogi felelősség megállapítására nem kerül sor. A perbeli esetben ugyanis egyértelműen megállapítható volt, hogy szükségtelen rendőri intézkedés történt. Magát az intézkedést komolyabb atrocitás nem előzte meg, a rendőrök egyértelműen tévesen, rosszul mérték fel a helyzetet. Ezen túlmenően - még ha a cselekmény bűncselekményként is minősült volna - az őrizet nem volt indokolt, ezt sem a cselekmény súlya, sem a felperes magatartása nem indokolta.

A nem vagyoni kártérítés természetével kapcsolatosan ismertette a 34/1992. (VI. 1.) AB határozat egyes rendelkezéseit

A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál figyelembe vette a felperest ért jogellenes magatartás súlyát, azaz a jogellenesen fogva tartás, őrizet időtartamát és azt, hogy korábban nem részesült elzárásban. Bizonyítottnak tekintette, hogy a felperest az ... Televízió híradójában bemutatták, melyre figyelemmel rajta kívül a családját is atrocitások érték, mert ezt a tanúként meghallgatott ..., ..., valamint ... tanúk vallomása alátámasztotta. Köztudomású tényként fogadta el, hogy az elzárás önmagában megviseli az adott személyt, különösen akkor, ha az adott személy korábban nem tapasztalta meg a fogva tartással járó nehézségeket. A kamatok megfizetéséről a Ptk., 301. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a felperes keresetét utasítsa el. Ennek hiányában a nemvagyoni kártérítés összegének csökkentését kérte.

Hivatkozott arra, hogy a felperes élő adásban a helyszínen riportot adó televízió stábját több alkalommal megzavarta. Ezen cselekményét az operatőr szóvá tette, majd a felperes az operatőr mellé lépett és őt egy alkalommal két kézzel meglökte, majd támadó állást vett fel és az operatőr felé indult. Ekkor került sor a rendőri intézkedésre. Felperes ezen cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban riadalmat és megbotránkozást keltsen, mely magatartása alkalmas volt a garázdaság büntetének megalapozott gyanúja megállapítására.

Tekintettel arra, hogy felperest a Fővárosi Törvényszék 31.Bf.13.763/2012/7. számú, 2013. április 29-én jogerős ítéletével fogház büntetésre ítélte, amelyet egy évre felfüggesztett, továbbá felperessel szemben a/2012.bü. számon a perbeli eset idejében eljárást folytatott közösség tagja elleni erőszak büntette miatt, ez alapján felperessel szemben az előzetes letartóztatás feltételei fennálltak.

Előadta, hogy a perbeli cselekmény miatt indult büntető eljárásban a felperes felmentéséről a jogerős döntés 2014. szeptember 10-én született, tehát egy hosszas eljárás során jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy felperes nem követte el a garázdaság büntettét. A helyszínen intézkedő rendőröknek azonban csak percei voltak arra, hogy felmérjék a helyzetet és intézkedjenek.

Az intézkedés helytelen volta abból nem vezethető le, hogy a per során az intézkedést foganatosító rendőrök már konkrétumokra nem emlékeztek.

Kifejtette, hogy a kialakult és egységes bírói gyakorlat szerint a közigazgatási ügyben a későbbiekben hozott jogerős döntés tartalma utólag nem vetülhet vissza a rendőri intézkedés adott időpontbeli jogszerűségének megítélésére. Az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a helyszínen szolgálatot teljesítő rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte, ezért úgy jártak el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, intézkedésük jogszerű volt.

Tévesnek tartotta azt az álláspontot, amely szerint pusztán a jogsértés ténye önmagában is megalapozza a közigazgatási szerv kártérítési felelősségét. A személyhez fűződő jogok megsértése esetén ugyan nem lehet szó arról, hogy a vagyoni kártérítéshez hasonló módon állapítsa meg a bíróság a sérelem nagyságát, azonban ennek vizsgálata mégsem kerülhető meg, hiszen az esetleges kártérítési összegnek az elszenvedett sérelem nagyságával közel azonos mértékűnek kell lennie.

Kiemelte, hogy a jelenleg hatályos jogi szabályozás értelmezése során sem tulajdonítható a nem vagyoni kártérítési szabályoknak olyan értelmezési lehetőség, amely alapján pusztán a jogsértés ténye, ténylegesen bekövetkezett károk nélkül lehetővé tenné a kártérítési felelősség megállapítását. A perbeli esetben olyan hátrány bekövetkeztét a felperes nem bizonyította, amely az 1.000.000 forint összegű kártérítést megalapozná.

Álláspontja szerint, nem vehetőek figyelembe az ... Televízió híradójában leadottak, hiszen a per alapjául szolgáló felperesi cselekmény célja is az volt, hogy felperes a véleményét közvetítse egy élő adást közvetítő riportban. Felperes tisztában volt azzal, hogy egy riportot közvetítő kamerába mutatott egy-egy feliratot tartalmazó papírlapot, illetve beállt a képbe. Következésképpen tisztában volt azzal is, hogy cselekménye meg fog jelenni a médiában, így álláspontja szerint az elsőfokú bíróság e körben tett megállapítása akként hat, mintha felperes saját felróható magatartását értékelte

volna a felperes javára.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság részletes bizonyítás lefolytatását követően helyesen állapította meg, hogy az alperes intézkedése jogszerűtlen volt, a felperes cselekményével nem állt arányban. Az összecszerűség kérdésében helyesen értékelte azt a körülményt, hogy a felperes ügye hatalmas nyilvánosságot kapott, ami számára hátrányos életminőségbeli változást okozott. Utalt arra, hogy az elzárás önmagában is megviseli az érintett személyt, jelen esetben ez a körülmény hosszabb időn keresztül állt fenn.

Az, hogy a felperes magatartása is a médiában való megjelenést célozta az alperes felelősségét nem menti, mert a felperes cselekménye egészen más hatás kiváltását célozta. Nem bíróság előtt, bilincsen állva kívánta magát megmutatni, hanem a véleménynyilvánítás szabadságát gyakorolta tetteivel.

A fellebbezés részben megalapozott.

A másodfokú bíróság megítélése szerint, bár az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel abból részben téves jogi következtetést vont le, mert nem értékelte kellő súllyal a felperes magatartását. Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni többek között akkor, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel. A 15. § (1) bekezdés szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A perbeli esetben az nem vitatható, hogy a felperes megzavarta a stúdióval élő kapcsolatban álló riporter munkáját, az ezen zavaró magatartást megakadályozni kívánó operatőrrel mások számára is jól érzékelhető módon vitába, testi kontaktusba került, vitájuk csak a rendőri fellépésre zárult le. Az ... elnevezésű internetes oldalon jelenleg még elérhető, a riportot tartalmazó felvételen - melyet a Fővárosi Ítéltábla is megtekintett - jól látható a riporter azon reakciója - ami a büntetőeljárás során a bíróság által is rögzítésre került - hogy a felperes megjelenései miatt az első váratlan riadalmat követően egyre inkább aggodalmat kifejező arccal folytatja a közvetítést. Az eseményre egy nyilvános rendezvény befejezését követően került sor.

Ilyen körülmények között vitathatatlan, hogy az alperes munkavállalói az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján kötelesek voltak eljárni figyelemmel arra, hogy egy olyan cselekmény sorozatba avatkoztak be, amelynek eszkalálódása éppen folyamatban volt. Nem helytálló ugyanis az a felperesi álláspont, hogy semmiféle olyan magatartást nem tanúsított, ami a rendőrség intézkedésének kiváltó oka lehetett. Nem a véleményének nyilvánítása volt olyan, ami ezt szükségessé tette, hanem a riportot készítő személyekkel való összetűzése. Azzal pedig a felperesnek számolnia kellett, hogy zavaró magatartása a stáb tagjainak nem tetszését váltja ki, azt igyekeznek meggátolni.

Az alperes eljárásának jogszerűtlensége éppen ezért csupán az Rtv. 15. § (2) bekezdésben foglalt arányossági követelmény túllépésében jelentkezik. E körben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jogsértés megtörténtét. Önmagában az, hogy a felperes cselekménye alkalmas a garázdaság büntetnének gyanújára nem teszi feltétlenül szükségessé az elfogását, őrizetben tartását, még akkor sem, ha más büntető eljárás ellene folyamatban van és jogerős, nem letöltendő szabadságvesztéssel

járó elítéléssel is sújtott. Az intézkedés módjának megválasztásakor ugyanis alapvetően az aktuális cselekménynek van relevanciája.

Bár az elsőfokú bíróság a nyomozás és a bírósági eljárás során keletkezett iratokat is beszerezte indokolásában nem fejtette ki mennyiben tekintette azokat ítélezése alapjául, pusztán utalt arra, hogy az eljáró rendőrök jelen perben tett vallomása nem egyezett a korábban tett előadásukkal mindenben. Ez a tény ugyanakkor az alperesi felelősség megállapítására önmagában nem elegendő akkor, amikor az eset óta több év telt el, az ügy nagyságrendje, jelentősége sem indokolt különös figyelmet.

A beszerzett iratokból megállapítható - a felperes és a tanúk által jelen perben tett vallomásoktól részletesebb és pontosabb, azoknak nem ellentmondó - tényállás alapján, amit a felek egyébként nem vitattak, következtethető, hogy a felperes és a stáb közötti összeütközés továbbfejlődését a rendőrök megjelenése meggátolta. Ezt támasztja alá mind az operatőr, mind a riporter nyomozás során, közvetlenül az eseményeket követően tett vallomása. Nem volt tehát szükség további, az igazoltatásnál súlyosabb rendőri intézkedésre még akkor sem, ha a bűncselekmény gyanúja fenn is állt. A bíróság elé állítás vagy a feljelentés megtétele a felperessel szemben kényszerintézkedés nélkül is kezdeményezhető volt.

A jogsértés miatt a felperes által a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján igényelt jogkövetkezmény alkalmazása is indokolt volt, a megállapított nem vagyoni kártérítés mértékét azonban a másodfokú bíróság eltúlzottnak tartotta. Ezen igényét a felperes elsősorban arra alapította, hogy a vele szemben indított büntető eljárás nagyobb sajtóvisshangot kapott, az ... híradójában őt bemutatták. Emiatt nem csak őt, de családtagjait is atrocitás érte. A bíróság irataiból azonban megállapítható, hogy az eljáró bíró figyelmeztette a tárgyaláson jelen lévő sajtóorgánumok képviselőit, hogy a felperesről kérésének megfelelően csak hangfelvételt készíthetnek. Ez azonban azt is jelenti, hogy a felperes valamilyen, ha korlátozott szinten is, de szerepelni kívánt a híradásokban. Amennyiben a tárgyalásról készített és közreadott felvételen a felperes képmása mégis látható volt, annak bizonyítása esetén úgy emiatt a jogsértést elkövető médiaszolgáltatótól kérhet elégtételt. Mindezekről függetlenül azonban a bírósági eljárás az alperesi intézkedéssel nem áll összefüggésben, figyelemmel arra, hogy a bíróság elé állításról nem az alperes határozott.

Megjegyzzi a bíróság, hogy a felperes ezen ügy kapcsán más sajtóorgánumok őt ábrázoló felvételeit (pl. ...) nem kifogásolta.

Mindezek miatt az alperesi magatartással összefüggésben csak az volt vizsgálható, hogy őrizetbe vétele és tartása miatt milyen mértékű nem vagyoni sérelmet szenvedett. Ennek során hangsúlyosan vette figyelembe a másodfokú bíróság azt a körülményt, hogy a jogellenes helyzet hosszabb ideig, 48 órán keresztül tartott.

Azt, hogy a felperes élettársa csak később szerzett tudomást arról mi történt a felperessel, csak részben tudta figyelembe venni. A felperes ugyanis őrizetbe vétele során nem őt, hanem ...t nevezte meg kapcsolattartóként, az alperes őt értesítette a felperes hollétéről október 24-én 00.17 perckor. Miután a felperes előállítására október 23-án 18 óra 20 perckor került sor kirívóan hosszú idő nem telt el, arról egyébként a felperessel együtt jelenlévő lévő barátai, ismerősei tudhattak is.

Az a tény, hogy korábban hasonló jellegű intézkedést nem kellett elszenvednie, a nem vagyoni kártérítés összezszerűségének meghatározásakor külön értékelhető körülményként nem vehető figyelembe. Ez ugyanis az állampolgárok túlnyomó részére is igaz. Ezen túlmenően a személyi szabadságtól való megfosztás a korábbi hasonló jellegű tapasztalásoktól függetlenül mindenki számára egyformán sérelmes, ha arra jogellenesen kerül sor.

Mindezen körülményeket figyelembe véve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a nem vagyoni kártérítés összegét 400.000 forintra és kamataira leszállította. Megjegyzi, hogy az 1.000.000 forintos igény nem áll arányban a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlattal, az jelentős mértékben eltúlzott.

Az ítélet megváltoztatása nyomán a perköltség viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján, úgy rendelkezett, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú költségeiket a felek maguk viselik, figyelemmel arra, hogy pernyertességük egyenlő arányúnak tekinthető.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 14. § alapján határozott.

Budapest, 2017. június 14.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Molnár Ágnes s.k.
bíró